

Vonnis



RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht, voorzieningenrechter civiel

zaaknummer / rolnummer: C/13/605757 / KG ZA 16-387 MV/TF

Vonnis in kort geding van 15 april 2016

in de zaak van

×

wonende te ×
eiser bij dagvaarding op verkorte termijn van 7 april 2016,
advocaat mr. K. Megens-van Mierlo te Oss,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
SBS BROADCASTING B.V.,
gevestigd te Amsterdam,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
NOORDKAAP TV PRODUCTIES B.V.,
gevestigd te Steenwijk,
gedaagden,
advocaat mr. J.A.K. van den Berg te Amsterdam.

Eiser zal hierna × worden genoemd. Gedaagden zullen hierna afzonderlijk
SBS en Noordkaap worden genoemd.

1. De procedure

Ter terechtzitting van 15 april 2016 heeft × gesteld en gevorderd
overeenkomstig de in fotokopie aan dit vonnis gehechte dagvaarding. Gedaagden
hebben verweer gevoerd met conclusie tot weigering van de gevraagde voorziening.
Beide partijen hebben producties in het geding gebracht en hun standpunt toegelicht
aan de hand van een pleitnota. In verband met de spoedeisendheid van de zaak is op
15 april 2016 de beslissing met een enkele overweging gegeven. Aan partijen is
meegedeeld dat de verdere uitwerking zal volgen op 29 april 2016. Dit is uitgesteld
naar 3 mei 2016. Het onderstaande vormt deze uitwerking.

Ter zitting waren aanwezig:

aan de zijde van × : × , zijn vader en mr. Megens - van Mierlo,

aan de zijde van gedaagden: P.P. van Berkel (jurist), A. Stegeman (hierna Stegeman) en mr. Van den Berg.

2. De feiten

2.1. Noordkaap produceert het programma "Undercover in Nederland" (hierna het programma) dat door SBS via haar zender SBS6 op televisie wordt uitgezonden. Het programma heeft tot doel maatschappelijke misstanden aan de kaak te stellen. De misstand kan ook bestaan uit de handelwijze van een specifiek persoon. Tegen de achtergrond van een actueel maatschappelijk onderwerp komt deze persoon in het programma. In het programma wordt gebruik gemaakt van een verborgen camera. Het programma wordt gepresenteerd door Stegeman.

2.2. De redactie van het programma is op 19 maart 2015 bij e-mail benaderd door J. Goethals (hierna Goethals), die te kennen gaf dat hij via een vriendin op het spoor was gekomen van een man die fotoshoots en camsessies van vrouwen doet, maar daarvoor niet wil betalen en dreigt foto's en filmpjes (met intieme beelden van de betreffende vrouwen) openbaar te maken. In samenwerking met het programma heeft Goethals via WhatsApp contact gezocht met de man en aangestuurd op een ontmoeting. Goethals heeft aan de man kenbaar gemaakt dat hij foto's van Inge K. wil kopen. Inge K. is voornoemde vriendin van Goethals die aan de man foto's van haarzelf had gestuurd (zie hierna de aangifte).

2.3. Op 2 april 2015 heeft Inge K. te België aangifte gedaan jegens de man. Op 22 april 2015 heeft zij vervolgens in Nederland aangifte gedaan. Uit deze aangiftes volgt - kort samengevat en zakelijk weergegeven - dat Inge K. begin maart 2015 een advertentie van zichzelf op Sexjobs.nl heeft gezet. Het was de eerst keer dat Inge K. een dergelijke advertentie plaatste. Haar doel was een persoon te zoeken om haar eenzaamheid te verdrijven. Het was niet bedoeld voor seks. Wel zocht zij financiële hulp. Inge K. vond op de site een advertentie waarin modellen voor een (naakt)fotoshoot werden gevraagd. Er volgde contact met de man die deze advertentie had geplaatst. Nadat zij een paar foto's aan de man had gestuurd, drong de man aan op steeds gewaagdere foto's. De man beloofde daarvoor te betalen. De man bood veel geld als Inge K. zich bloot liet zien, aldus Inge K. In het proces-verbaal van aangifte (in de vorm van vraag en antwoord) van 22 april 2015 staat voor zover van belang nog het volgende:

V: Wanneer begonnen de bedreiging door (...)?

A: Dat was ongeveer twee weken nadat het contact begon. Dat kwam omdat ik geen foto's meer doorsuurde totdat ik geld kreeg of een andere zekerheid over wie hij nou was.

V: Wat bedoelde hij volgens u met foto's van u op het internet publiek maken?

A: Dat hij de naaktfoto's van mij op het internet zou zetten en dat iedereen die zou kunnen zien. Ik moet er niet aan denken dat mijn familie mij zo zou zien.

2.4. In het proces-verbaal van bevindingen van 29 april 2015 van de politie Eenheid Oost-Brabant is een overzicht weergegeven van de WhatsApp berichten die in de periode 9 maart 2015 en 4 april 2015 tussen Inge K. en de man zijn verstuurd.

15 april 2016

Uit dit overzicht volgt dat de man tegen betaling (naakt-)foto's van Inge K. vraagt, krijgt en later dreigt die foto's op internet te zetten.

2.5. Als productie 3 hebben gedaagden het volledige WhatsApp contact tussen Goethals en de man zoals dat tussen 17 maart 2015 tot en met 3 april 2015 heeft plaatsgevonden, overgelegd. Daarbij wordt hetzelfde telefoonnummer van de man gebruikt als bij het WhatsApp contact tussen Inge K. en de man. Uit deze contacten volgt dat de man al foto's van Inge K. aan Goethals verstuurd heeft en aangeeft dat tegen betaling meer materiaal beschikbaar is, niet alleen van Inge K., maar ook van andere dames. De man geeft te kennen dat voor meer foto's contant geld naar station Den Bosch moet worden gebracht. De man vraagt Goethals ook om een lening van € 2.400,00 waarbij hij aanbiedt de lening in natura, door middel van seksuele diensten van Inge K. of een ander meisje te zullen terugbetalen.

2.6. In de advertentie van de man op sexjobs.nl (zie 2.3) die zich in uitgeprinte vorm bij de stukken bevindt doet hij zich onder de naam Rob voor als fotograaf. Onder de schuilnaam Kim heeft een medewerkster van het programma contact met de man gezocht. Zij heeft zijn telefoonnummer gekregen en via WhatsApp berichten heeft de man ook haar gevraagd om foto's tegen betaling. Op de site is vermeld dat de man sinds 21 februari 2014 daarop actief is.

2.7. Op 4 april 2016 is ~~X~~ na een afspraak met Goethals op station Den Bosch CS verschenen. Met behulp van (onder andere) een verborgen camera zijn door Stegeman en zijn team op 4 april 2015 op twee momenten opnamen van ~~X~~ gemaakt. Deze opnamen worden door Noordkaap gebruikt in een voorgenomen uitzending van het programma over het gevaar voor chantage door het verstrekken van gevoelig beeldmateriaal door vrouwen aan onbekenden (hierna de uitzending).

2.8. Tijdens de zitting zijn door gedaagden de ruwe beelden getoond van de uitzending waarin ~~X~~ voorkomt. Het gezicht en een deel van de rolstoel waarvan ~~X~~ (vanwege invaliditeit) gebruik maakt zijn op alle beelden van hem sterk "gewiped". De stem van ~~X~~ is vervormd.

2.9. Op de beelden is het eerste contactmoment tussen Goethals en ~~X~~ te zien en kan de conversatie tussen deze twee worden gevolgd. Uit de opnamen volgt dat Goethals geld bij zich heeft in twee enveloppen. ~~X~~ doet zich aanvankelijk voor als bemiddelaar die de foto's via een derde kan leveren. Hij geeft aan dat hij de enveloppen met geld van Goethals wil hebben en daarna terug zal komen met de foto's. Nadat Goethals te kennen geeft het geld niet aan ~~X~~ te willen geven zonder overhandiging van de foto's, gaan ~~X~~ en Goethals uit elkaar. Er volgen beelden waarop Stegeman in zijn auto ~~X~~ enige tijd volgt als hij wegrijdt.

15 april 2016

2.10. Op de beelden is een tweede contactmoment later op de dag te zien. Dan zit samen met Goethals op een terras aan het Stationsplein. Goethals heeft een laptop bij zich waaraan de telefoon van wordt gekoppeld. Beeldmateriaal van Inge K. wordt overgezet op de laptop. wil vervolgens geld hebben. Op dat moment wordt overvallen door Stegeman en zijn cameraploeg. Ook de politie, die door Stegeman is gewaarschuwd, komt ter plaatse en wordt aangehouden. stoot vervolgens, al dan niet opzettelijk, een glas cola omver die over de laptop valt. Deze raakt daardoor onbruikbaar.

2.11. Na zijn aanhouding op 4 april 2015 is na verhoor op 5 april 2015 weer in vrijheid gesteld. Op 2 februari 2016 is vanwege voornoemde kwestie door de politierechter van de rechtbank Oost-Brabant veroordeeld tot een (deels voorwaardelijke) geldboete vanwege een (poging tot) afpersing (artikel 284 van het Wetboek van Strafrecht). is van dit vonnis in hoger beroep gegaan.

2.12. is een man van 28 jaar die totdat hij op zijn 26^e een ernstig auto-ongeluk kreeg een normaal leven heeft geleid. Hij had werk en een grote vriendenkring. Door zijn ongeluk heeft hersenletsel opgelopen. Hij is in een rolstoel beland en hij heeft last van spasme en een veranderde spraak. Uit het verslag van 28 januari 2016 van een neuropsychologisch expertisearchief ten aanzien van volgt dat zijn hersenletsel daarnaast heeft geleid tot cognitieve, emotionele, energetische en gedragsmatige stoornissen. Thans is onder behandeling van een psycholoog.

3. Het geschil

3.1. vordert - samengevat - gedaagden op straffe van een dwangsom te verbieden iedere openbaarmaking en verveelvoudiging van beeld- en geluidsopnamen die van zijn gemaakt ten behoeve van de uitzending te verbieden, althans in goede justitie een passende andere voorziening te treffen. vordert daarnaast gedaagden te veroordelen in de kosten van dit geding, te vermeerderen met de wettelijke rente.

3.2. stelt hiertoe het volgende. Door het uitzenden van het programma zal sprake zijn van ontoelaatbare schending van de persoonlijk levenssfeer van Het handelen van , een eenmalig niet aan hem toerekenbaar voorval dat hij zich niet of nauwelijks kan herinneren, kan niet worden gekwalificeerd als een misstand die de samenleving raakt. is in het programma herkenbaar in beeld en niet valt in te zien waarom juist het uitzenden van de gemaakte opnamen van noodzakelijk is. De maatschappij waarschuwen voor het niet lichtvaardig versturen van foto's en filmpjes aan derden kan ook zonder het beeldmateriaal van plaatsvinden. Het is niet duidelijk waarom ondanks zijn beperkingen en handicaps in

15 april 2016

de uitzending moet. ~~X~~ zal hierdoor extra in de problemen komen. Bovendien mogen journalisten geen misbruik van hun positie maken en incidenten uitlokken met de bedoeling om nieuws te creëren. In deze zaak kan wel van uitlokking worden gesproken. Vanwege deze omstandigheden weegt het belang bij bescherming van de privacy van ~~X~~ zwaarder dan het belang van gedaagden bij uitzending.

3.3. Gedaagden voeren verweer. Hierop wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Gedaagden zijn voornemens de uitzending te vertonen op zondag 17 april 2016. Gezien zijn bezwaar hiertegen heeft ~~X~~ een spoedeisend belang bij zijn vordering. Gedaagden hebben dat ook niet betwist.

4.2. Toewijzing van de vordering van ~~X~~ zou in beginsel een beperking inhouden van het in artikel 10 lid 1 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) neergelegde (grond)recht van gedaagden op vrijheid van meningsuiting. Een dergelijk recht kan slechts worden beperkt indien dit bij de wet is voorzien en noodzakelijk is in een democratische samenleving bijvoorbeeld ter bescherming van de goede naam en de rechten van anderen (artikel 10 lid 2 EVRM). Van een beperking die bij de wet is voorzien is sprake, wanneer de uitlatingen van gedaagden onrechtmatig zijn in de zin van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Voor het antwoord op de vraag welk recht - het recht op vrije meningsuiting of het recht ter bescherming van eer of goede naam/of de persoonlijke levenssfeer - in dit geval zwaarder weegt, moeten de wederzijdse belangen worden afgewogen.

4.3. Het belang van gedaagden is dat zij zich in het openbaar kritisch, informerend, opiniërend en waarschuwend moet kunnen uitlaten over misstanden die de samenleving raken. Het belang van ~~X~~ is erin gelegen dat zijn persoon niet lichtvaardig wordt blootgesteld aan voor hem ongewenste publiciteit omtrent zijn privé-gegevens en privé-situatie, alsmede aan lichtvaardige verdachtmakingen. Welk van deze belangen, die in beginsel gelijkwaardig zijn, de doorslag behoort te geven, hangt af van de omstandigheden van het geval. Relevante omstandigheden voor de belangenafweging zijn onder meer de aard en inhoud van de publicatie en de verwachten gevolgen daarvan voor ~~X~~, de ernst (bezien vanuit het algemeen belang) van de misstand die de publicatie aan de kaak beoogt te stellen, de mate waarin de gepubliceerde uitlatingen steun vinden in het beschikbare feitenmateriaal en de mate van waarschijnlijkheid dat, ook zonder de in het geding zijnde publicatie, in het algemeen belang het nagestreefde doel langs andere voor ~~X~~ minder schadelijk wegen had kunnen worden bereikt.

15 april 2016

4.4. De bescherming van de privacy van X dient in dit geval te wijken voor het belang dat de programmamakers hebben bij het aan de kaak stellen van een misstand. Hierbij wordt het volgende meegewogen.

4.5. Volgens gedaagden wordt in het programma aandacht besteed aan het gevaar voor chantage als gevolg van het (via internet) sturen van (naakt)foto's aan onbekenden. Dit is een misstand die de samenleving raakt en onder de aandacht van het publiek mag worden gebracht.

De voorgenomen uitzending geeft voorshands geen onjuiste of vertekende weergave van de gang van zaken. Hoewel aan de zijde van X is betoogd dat zijn handelen slechts een eenmalig voorval betreft dat hij zich niet of nauwelijks kan herinneren, hij strafrechtelijk nog niet onherroepelijk is veroordeeld, de toerekenbaarheid nog niet vast staat en in het bijzonder dat nog onduidelijk is of X wel degene is geweest die contact met Inge K. en Goethals heeft gehad, is op grond van het dossier voldoende aannemelijk geworden dat X Inge K. heeft bedreigd met het op internet zetten van haar foto's en hij haar foto's heeft willen verkopen aan derden dan wel aan derden heeft verstrekt. Dit volgt al uit de omstandigheden, zoals bij de feiten is omschreven, dat X via het telefoonnummer dat is gebruikt bij de WhatsApp contacten tussen hem en Inge K. na WhatsApp contact met Goethals op de afspraak met Goethals is verschenen en de foto's en het filmpje van Inge K. in zijn bezit had.

X heeft nog aangevoerd dat hij slechts één foto van Inge K. op zijn telefoon had. Vooralsnog is echter aannemelijk dat X meer foto's tot zijn beschikking had of heeft gehad. Dit volgt onder andere uit de verklaringen van Goethals en Inge K.

Al met al kan niet worden gezegd dat de wijze waarop X in het betreffende programmaonderdeel wordt getoond in strijd is met de feiten. Ter zitting heeft X ook nog verklaard dat hij nooit eerder foto's heeft verkocht en deze foto's wilde verkopen omdat hij was opgelicht. Hij wilde dit geld kennelijk terugverdienen. Dit kan zo zijn, maar daardoor is de verkoop of verstrekking van de foto's van Inge K., met de daaraan voorafgaande chantage, niet minder onrechtmatig.

Dat de persoonlijke omstandigheden van het slachtoffer wel, en die van X niet worden belicht doet hieraan niet af. Het staat de programmamakers vrij op dit punt een eigen keuze te maken.

4.6. Verder is van belang dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de herkenbaarheid van X zoveel mogelijk tegen te gaan. Zijn gezicht en bijzondere onderdelen van zijn rolstoel zijn sterk gewiped, zijn stem is vervormd, zijn naam en woonplaats worden niet genoemd en zijn woonomgeving is niet herkenbaar in beeld gebracht. De voorzieningenrechter heeft niet kunnen constateren dat de traagheid van spreken van X zodanig karakteristiek is dat dit - ondanks de vervorming - leidt tot een sterk vergroot herkenningsrisico. Aannemelijk is dat doordat X niet herkenbaar in beeld is de gevolgen van het uitzenden van het programma beperkt zullen zijn.

Dat wellicht goede bekenden van hem ondanks de getroffen maatregelen zullen herkennen is een risico dat niet zwaar genoeg weegt om uitzending van de beelden te verbieden, gelet op de handelingen die heeft verricht en waarvoor hij verantwoordelijk is. Dat die handelingen hem niet kunnen worden aangerekend wegens de invloed die Goethals en/of de programmamakers hebben uitgeoefend, dan wel andere omstandigheden buiten zijn wil, is voorshands niet aannemelijk. heeft verder aangevoerd dat hij als persoon uiterst kwetsbaar is waardoor de ernst van de gevolgen van de uitzending voor hem veel zwaarder zijn dan voor een ander persoon. Gezien de omstandigheid dat hij niet herkenbaar in beeld is volgt de voorzieningenrechter dit standpunt niet. Dat veel heeft meegemaakt de afgelopen jaren en zijn ongeluk zijn leven ingrijpend heeft veranderd kan worden gevolgd. Dit maakt echter niet dat alleen vanwege deze persoonlijke omstandigheden de opnamen waarin berekenend handelt zoals hiervoor omschreven moeten worden verboden.

4.7. Voorts weegt nog het volgende mee. Bij de opnemen van is (deels) gebruik gemaakt van de verborgen camera. Uit de Leidraad voor de journalistiek van mei 2015 volgt dat werken met verborgen camera en microfoon of met draaiende camera en openstaande microfoon is toegestaan wanneer dit noodzakelijk is om een misstand aan de orde gestellen. Hoewel deze Leidraad niet altijd zonder meer kan worden gevolgd, ondersteunt dit dat hoewel terughoudendheid bij gebruik van de verborgen camera is geboden er omstandigheden kunnen zijn die het gebruik rechtvaardigen. In deze zaak kan worden gezegd dat door middel van de heimelijk gemaakt beelden de boodschap van het programma duidelijk naar voren komt en dat zonder deze beelden de wijze waarop heeft gehandeld en is ontmaskerd niet tot uiting was gekomen. Voldoende aannemelijk is dat gedaagden dit materiaal zonder het gebruik van de verborgen camera niet zouden hebben verkregen. De aard van de misstand rechtvaardigt in dit geval het gebruik van de verborgen camera.

4.8. verzet zich tot slot ook nog tegen de publicatie van een niet met zijn toestemming vervaardigd portret. Uit de ter zitting getoonde beelden van het programmaonderdeel waarin in beeld komt volgt dat zijn gezicht sterk is gewiped. Nu de gelaatstreken van niet herkenbaar zijn, wordt voorshands geoordeeld dat geen sprake van een portret in de zin van artikel 21 Auteurswet en kan zich niet op zijn portretrecht beroepen.

4.9. Dit alles neemt niet weg dat sprake is van voor zeer trieste omstandigheden. De voorzieningenrechter spreekt de wens uit dat de gevolgen van zijn handelen onder ogen kan zien en kan accepteren. is de weg omhoog uit het dal inmiddels ook opgegaan en kan rekenen op ondersteuning van zijn vader en anderen.

4.10. Op grond van het voorgaande zal de vordering worden afgewezen. zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de

proceskosten, aan de zijde van gedaagden begroot als na te melden (een optelsom van € 619,00 aan griffierecht en € 816,00 aan salaris advocaat).

5. De beslissing

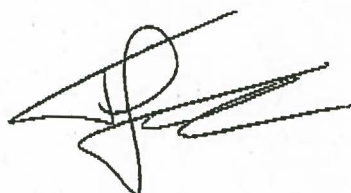
De voorzieningenrechter

5.1. weigert de gevraagde voorzieningen,

5.2. veroordeelt in de proceskosten, aan de zijde van gedaagden tot op heden begroot op € 1.435,00,

5.3. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. M.W. van der Veen, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. G.H. Felix, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 15 april 2016.



UITGEGEVEN VOOR GROSSE
De griffier van de
Rechtbank Amsterdam

